

Tilläggsbudget för år 2008

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 8 april 2008 beslutat att bereda miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över Tilläggsbudget 1 för 2008 (prop. 2007/08:99) samt de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör utskottets beredningsområde. Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i yttrandet de förslag i propositionen som avser tilläggsbudget för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. I anslutning till yttrandet behandlas 6 motionsyrkanden.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslås under utgiftsområde 20 att anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald ökas med 50 000 000 kr. Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att under 2008 för anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 280 000 000 kr efter 2008. Anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden minskas med 50 000 000 kr.

Enligt regeringen har försäljningen av miljöbilar varit högre än beräknat. Därför föreslås att anslag 34:11 Miljöbilspremie ökas med 240 000 000 kr.

Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att under 2008 för anslag 34:12 Havsmiljö ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kr under 2009–2010. Dessutom föreslås att ifrågavarande anslag även ska få användas för åtgärder för att förbättra och skydda havsmiljön.

För att bidra till finansieringen av det nya anslaget 34:5 Avvecklingsmyndigheten för SSI och SKI föreslår regeringen att anslag 34:14 Internationellt miljö- och kärnsäkerhetsamarbete med Ryssland minskas med 700 000 kr.

I propositionen föreslås under utgiftsområde 23 att regeringen bemyndigas att under 2008 för anslag 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kr under 2009, högst 300 000 000 kr under 2010 samt högst 310 000 000 kr under 2011–2013. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) tecknar under 2008 nya fyraåriga avtal med näringen för den samfinansierade forskningen. Forskningsstöd till doktorander och forskarasistentanställningar beviljas numera för hela anställningstiden om tre eller fyra år i stället för i tvåårsperioder. Tilldelningen till treåriga projekt, vilka utgör merparten av forskningsstöden, fördelas relativt jämnt under de tre åren. Detta innebär en jämnare fördelning av medlen än vad som sker i dag.

Regeringen föreslår vidare att anslag 41:2 Insatser för skogsbruket även får användas till insatser för jordbrukets roll för klimatet, inklusive förbättrade förutsättningar för en ökad produktion av och ett hållbart uttag av biomassa.

I samband med revision från Europeiska kommissionen har kritik riktats mot Sveriges hantering av den s.k. blockdatabasen. Kommissionen ser allvarligt på att informationen i den svenska blockdatabasen inte är korrekt vilket kan leda till att jordbrukare får felaktiga stöd. Det finns risk för

högre sanktioner från kommissionen om arbetet med att åtgärda bristerna inte påbörjas snarast. Regeringen föreslår därför att anslag 43:1 Statens jordbruksverk ökas med 70 000 000 kr.

I propositionen föreslås vidare att regeringen bemyndigas att under 2008 för anslag 43:4 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 131 000 000 kr under 2009, högst 98 000 000 kr under 2010 och högst 16 000 000 kr under 2011. Sammantaget innebär detta att bemyndiganderamen ökas med 90 000 000 kr. Enligt regeringen föranleds höjningen av att rådet fattat beslut om förändringar i omstruktureringsprogrammet för sockersektorn, vilket inte var känt när budgetpropositionen för 2008 utformades. Med anledning av förändringarna har Danisco AB valt att mot stöd avsäga sig ytterligare en del av sin produktionskvot. I samband med det ges även Sverige rätt att ge ytterligare stöd för diversifiering i de områden som påverkas av den minskade produktionskvoten.

När det gäller anslag 43:7 Strukturstöd till fisket m.m. föreslås att regeringen bemyndigas att under 2008 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 000 000 kr under 2009 och högst 16 000 000 kr under 2010. Enligt regeringen används detta anslag som nationell medfinansiering till Europeiska fiskerifonden (EFF). Det nationella programmet för EFF beslutades under hösten 2007. Programmet gäller för perioden 2007–2013. Ett bemyndigande krävs för att Fiskeriverket ska kunna fatta beslut om utbetalningar som faller ut under kommande budgetår. Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att under 2008 för anslag 43:8 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kr under 2009 och högst 35 000 000 kr under 2010. Ett bemyndigande krävs för att Fiskeriverket ska kunna fatta beslut om utbetalningar som faller ut under kommande budgetår.

Regeringen föreslår att anslag 43:15 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m. ökas med 2 500 000 kr. På grund av att den svenska medlemsavgiften till Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation har ökat gör regeringen den bedömningen att de medel som tidigare anvisats under anslaget kommer att vara otillräckliga. Höjningen finansieras genom att anslag 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur minskas med 2 500 000 kr.

Statens jordbruksverk har i dag ett särskilt räntekonto för EU-medel. För att nå en mer enhetlig hantering av EU-medel t.ex. i fråga om strukturfonderna och fiskefonden anser regeringen att även Statens jordbruksverk liksom övriga myndigheter bör hantera sina betalningar över statens centralkonto i Riksbanken. Statens jordbruksverks särskilda räntekonto för EU-medel bör därför slopas fr.o.m. den 1 juli 2008.

Motionerna

Motionärerna i partimotion Fi12 (mp) yrkande 1 delvis motsätter sig att höjningen av anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald finansieras genom att anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden minskas med 50 miljoner kronor. Behoven av pengar till förorenad mark ökar, vilket också regeringen själv påpekat. Anslag 34:3 har dragits ned med en tredjedel sedan regeringen tog makten. Samtidigt medges i höstbudgeten för 2008 att behoven är större än man trott och att det kan bidra till att man inte når målen. Regeringen räknar också med att höja anslaget längre fram under mandatperioden till ungefär samma nivå som tidigare. Denna ryckighet orsakar stora problem för branschen och för kommuner som är beroende av pengarna och av att arbetet blir utfört. Vi anser att regeringens politik på det här området gör att miljömålen blir svårare att nå. Anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden bör därför inte minskas med 50 000 000 kr.

Även i partimotion Fi13 (v) yrkande 1 delvis avisas förslaget att minska anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden med 50 000 000 kr. Enligt motionärerna hotar den föreslagna minskningen miljömålet för giftfri miljö. Vidare avisas förslaget att öka anslag 34:11 Miljöbilspremie med 240 000 000 kr. Enligt motionärerna är klimatnyttan inte klarlagd.

I partimotion Fi14 (s) yrkande 3 delvis välkomnas regeringens förslag att återföra 50 miljoner kronor till den biologiska mångfalden. Motionärerna anser dock att finansieringen bör ske på annat sätt. Anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden är i stort behov av de resurser som finns kvar. Den kommunala tillväxten begränsas av bristen på ren mark och bristen på pengar för sanering av förorenad mark. Anslaget bör därför inte minskas med 50 000 000 kr.

Även motionärerna i motion Fi15 (mp) motsätter sig en minskning av anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden (yrkande 1). I motionen framhålls att upprepade budgetneddragningar riskerar att skicka en signal till kommuner, länsstyrelser och andra aktörer om att sanering av förorenade områden inte är en prioriterad fråga (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

När det gäller regeringens förslag inom utgiftsområde 20 vill utskottet anföra följande. I statsbudgeten för innevarande år finns under anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald uppfört ett ramanslag på 1 913 297 000 kr. Vidare har regeringen ett bemyndigande att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov om framtida anslag på högst 180 000 000 kr efter 2008. Som regeringen framhåller är bevarandet av den biologiska mångfalden en hörnsten i regeringens miljöpolitik. Utskottet delar därför regeringens bedömning att anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald bör ökas med 50 000 000 kr. Som regeringen föreslår får

finansiering ske genom att anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden minskas med 50 000 000 kr. Regeringen bör vidare bemyndigas att under 2008 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 280 000 000 kr efter 2008. Som framhålls i propositionen används ifrågavarande anslag bl.a. för medfinansiering av EU-projekt. Projekten är oftast fleråriga varför det krävs bemyndigande för att ingå åtagande om medfinansiering. För att skapa goda förutsättningar för områdesskydd och förvaltning av naturområden, fleråriga naturvårdsprojekt samt medfinansiering av fleråriga EU-projekt anser utskottet i likhet med regeringen att bemyndigandet att besluta om bidrag behöver ökas med 100 000 000 kr under 2008.

I statsbudgeten för innevarande år finns under anslag 34:11 Miljöbilspremie uppfört ett ramanslag på 100 000 000 kr. Som redovisas i propositionen har försäljningen av miljöbilar varit högre än beräknat, och utskottet ansluter sig därför till regeringens bedömning att anslaget bör ökas med 240 000 000 kr.

Under anslag 34:12 Havsmiljö finns i statsbudgeten för innevarande år uppfört ett ramanslag på 100 000 000 kr. Något bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser har inte lämnats. Som framhålls i propositionen är det nödvändigt att kunna fatta beslut som medför behov av anslag för kommande år för att skapa goda förutsättningar för planering och genomförande av havsmiljöarbetet. Utskottet anser därför, i likhet med vad som föreslås i propositionen, att regeringen bemyndigas att under 2008 ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kr under 2009–2010. Vidare gör utskottet samma bedömning som regeringen när det gäller att ändamålet för anslaget bör förtydligas så att det klart framgår att det omfattar finansiering av åtgärder för att förbättra och skydda havsmiljön.

I statsbudgeten för innevarande år finns under anslag 34:14 Internationellt miljö- och kärnsäkerhetssamarbete med Ryssland uppfört ett ramanslag på 60 000 000 kr. Som framgår av propositionen behöver det nya anslaget 34:5 Avvecklingsmyndigheten för SSI och SKI finansieras. För att bidra till finansieringen av det nya anslaget bör, som regeringen föreslår, anslag 34:14 Internationellt miljö- och kärnsäkerhetssamarbete med Ryssland minskas med 700 000 kr.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens samtliga förslag under utgiftsområde 20. Därmed avstyrks motionerna Fi12 (mp) yrkande 1 delvis, Fi13 (v) yrkande 1 delvis, Fi14 (s) yrkande 3 delvis och Fi15 (mp) yrkandena 1 och 2.

När det gäller regeringens förslag inom utgiftsområde 23 vill utskottet anföra följande. I statsbudgeten för innevarande år finns under anslag 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning uppfört ett ramanslag på 321 709 000 kr. Vidare har regeringen ett bemyndigande att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på

högst 750 000 000 kr. Som framhålls i propositionen tecknar Formas under 2008 nya fyraåriga avtal med näringen för den samfinansierade forskningen. Forskningsstöd till doktorander och forskarassistentanställningar beviljas numera för hela anställningstiden om tre eller fyra år i stället för i tvåårsperioder. Tilldelningen till treåriga projekt, vilka utgör merparten av forskningsstöden, fördelas relativt jämnt under de tre åren. Detta innebär en jämnare fördelning av medlen än vad som sker i dag. Bemyndigandera- men behöver därför ökas med 160 000 000 kr i enlighet med regeringens förslag.

Under anslag 41:2 Insatser för skogsbruket finns i statsbudgeten för innevarande år uppfört ett ramanslag på 379 873 000 kr. Som framhålls i propositionen har såväl skogsbruket som jordbruket betydelse för arbetet med att minska klimatpåverkan. Utskottet anser därför, i likhet med regeringen, att ändamål för anslag 41:2 Insatser för skogsbruket bör vidgas så att även insatser för jordbrukets roll för klimatet innefattas.

I statsbudgeten för innevarande år finns under anslag 43:1 Statens jordbruksverk uppfört ett ramanslag på 415 988 000 kr. Utskottet ansluter sig till regeringens förslag att öka anslaget med 70 000 000 kr. Som regeringen anför har i samband med revision från Europeiska kommissionen kritik riktats mot Sveriges hantering av den s.k. blockdatabasen och att det finns risk för högre sanktioner från kommissionen om arbetet med att åtgärda bristerna inte påbörjas snarast.

Under anslag 43:4 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter finns i statsbudgeten för innevarande år uppfört ett ramanslag på 1 007 504 000 kr. Vidare har regeringen ett bemyndigande att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 95 000 000 kr under 2009, högst 44 000 000 kr under 2010 och högst 16 000 000 kr under 2011. Som framhålls i propositionen har rådet fattat beslut om förändringar i omstruktureringsprogrammet för sockersektorn, vilket inte var känt när budgetpropositionen för 2008 utformades. Med anledning av förändringarna ges även Sverige rätt att ge ytterligare stöd för diversifiering i de områden som påverkas av den minskade produktionskvoten. Med anledning härav behöver bemyndigandera- men sammantaget ökas med 90 000 000 kr för att beslut om stöd för sockeromstrukturering ska kunna fattas under 2008. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 131 000 000 kr under 2009, högst 98 000 000 kr under 2010 och högst 16 000 000 kr under 2011.

I statsbudgeten för innevarande år finns under anslag 43:7 Strukturstöd till fisket m.m. uppfört ett ramanslag på 28 000 000 kr. Något bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser har inte lämnats. Som framhålls i propositionen har ifrågavarande anslag använts som nationell medfinansiering till Europeiska fiskerifonden (EFF). Det nationella programmet för EFF beslutades under hösten 2007. Programmet gäller för perioden 2007–2013. Ett bemyndigande krävs för att Fiskeriverket ska kunna fatta beslut

om utbetalningar som faller ut under kommande budgetår. Utskottet ansluter sig därmed till förslaget att regeringen bemyndigas att under 2008 för anslag 43:7 Strukturstöd till fisket m.m. ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 000 000 kr under 2009 och högst 16 000 000 kr under 2010.

Som framgår av propositionen finns under anslag 43:8 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. uppfört ett ramanslag på 70 000 000 kr. Något bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser har inte lämnats. Anslaget används för att finansiera de belopp som motsvarar EU:s medfinansiering inom Europeiska fiskerifonden (EFF). EU:s medfinansiering redovisas mot inkomsttitel. Ett bemyndigande krävs för att Fiskeriverket ska kunna fatta beslut om utbetalningar som faller ut under kommande budgetår. Som regeringen föreslår bör regeringen därmed bemyndigas att under 2008 för anslaget ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kr under 2009 och högst 35 000 000 kr under 2010.

När det gäller anslag 43:15 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m. finns i statsbudgeten för innevarande år uppfört ett ramanslag på 36 866 000 kr. Som framgår av propositionen bedöms att de medel som anvisats är otillräckliga. På grund av att den svenska medlemsavgiften till Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation har ökat bör, som regeringen föreslagit, anslaget därför ökas med 2 500 000 kr. Finansiering får ske genom att anslag 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur minskas med motsvarande belopp.

Utskottet anser i likhet med regeringen att Statens jordbruksverks särskilda räntekonto för EU-medel bör slopas fr.o.m. den 1 juli 2008.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens samtliga förslag under utgiftsområde 23.

Stockholm den 15 maj 2008

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (s), Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Jeppe Johnsson (m), Carina Ohlsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Bo Bernhardsson (s), Anita Brodén (fp), Ann-Kristine Johansson (s), Sofia Arkelsten (m), Jan-Olof Larsson (s), Rune Wikström (m), Erik A Eriksson (c), Tina Ehn (mp), Aleksander Gabelic (s), Irene Oskarsson (kd) och Jacob Johnson (v).

Avvikande meningar

1. Tilläggsbudget för år 2008 (s)

Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Jan-Olof Larsson (s) och Aleksander Gabelic (s) anför:

Vi välkomnar regeringens förslag att återföra 50 miljoner kronor till den biologiska mångfalden. Vi anser dock att finansieringen bör ske på annat sätt. Anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden är i stort behov av de resurser som finns kvar. Den kommunala tillväxten begränsas av bristen på ren mark och bristen på pengar för sanering av förorenad mark. Anslaget bör därför inte minskas med 50 000 000 kr. Det anförda innebär att partimotion Fi14 (s) yrkande 3 bör bifallas i berörd del.

2. Tilläggsbudget för år 2008 (v)

Jacob Johnson (v) anför:

Vänsterpartiet avvisar förslaget att minska anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden med 50 000 000 kr. Enligt vår mening hotar den föreslagna minskningen miljömålet för giftfri miljö. Vidare avvisar vi förslaget att öka anslag 34:11 Miljöbilspremie med 240 000 000 kr. Den eventuella klimatnyttan med detta anslag är inte klarlagd. Det anförda innebär att partimotion Fi13 (v) yrkande 1 bör bifallas i berörda delar.

3. Tilläggsbudget för år 2008 (mp)

Tina Ehn (mp) anför:

Miljöpartiet motsätter sig att höjningen av anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald finansieras genom att anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden minskas med 50 miljoner kronor. Behoven av pengar till förorenad mark ökar, vilket också regeringen själv påpekat. Anslag 34:3 har dragits ned med en tredjedel sedan regeringen tog makten. Samtidigt medges i höstbudgeten för 2008 att behoven är större än man trott och att det kan bidra till att man inte når målen. Regeringen räknar också med att höja anslaget längre fram under mandatperioden till ungefär samma nivå som tidigare. Denna ryckighet orsakar stora problem för branschen och för kommuner som är beroende av pengarna och av att arbetet blir utfört. Vi anser att regeringens politik på det här området gör att miljömålen blir svårare att nå. Anslag 34:4 Sanering och återställning av förorenade områden bör därför inte minskas med 50 000 000 kr. Vidare anser vi att upprepade budgetneddragningar riskerar att skicka en signal till kommuner, länsstyrelser och andra aktörer om att sanering av

förorenade områden inte är en prioriterad fråga. Det anförda innebär att partimotion Fi12 (mp) yrkande 1 delvis och motion Fi15 (mp) yrkandena 1 och 2 bör bifallas.